

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF

IS-BWYLLGOR Y CABINET AR FATERION Y GYMRAEG

17 HYDREF 2023

**RHAGLEN WAITH IS-BWYLLGOR Y CABINET AR FATERION Y GYMRAEG
AR GYFER BLWYDDYN 2023-2024 Y CYNGOR**

**ADRODDIAD Y CYFARWYDDWR GWASANAETH - GWASANAETHAU
DEMOCRATAIDD A CHYFATHREBU, MEWN TRAFODAETH GYDA'R AELOD
PERTHNASOL O'R CABINET, Y CYNGHORYDD R LEWIS**

Awdur: Hannah Jones, Uned Busnes y Cyngor

1. DIBEN YR ADRODDIAD

- 1.1 Cyflwyno sylwadau ar y rhestr arfaethedig o faterion y mae angen i Is-bwyllgor y Cabinet ar Faterion y Gymraeg eu trafod yn ystod Blwyddyn 2023-24 y Cyngor, a'i chymeradwyo.

2. ARGYMHELLION

Argymhellir bod Aelodau Is-bwyllgor y Cabinet ar Faterion y Gymraeg yn:

- 2.1 Cymeradwyo Rhaglen Waith Is-bwyllgor y Cabinet ar Faterion y Gymraeg ar gyfer Blwyddyn 2023-24 y Cyngor, fel sydd wedi'i nodi yn Atodiad 1 ac yn amodol ar unrhyw ddiwygiadau.

3. RHESYMAU DROS YR ARGYMHELLION

- 3.1 Sicrhau dull awdurdod-gyfan wrth ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg, yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, yn benodol y Safonau Statudol sy'n ymwneud â'r Gymraeg / Cynllun Iaith Gymraeg statudol.

4. CEFNDIR

- 4.1 Yn ystod seithfed Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ar hugain y Cyngor a gynhaliwyd ar 25 Mai 2022, cyhoeddodd yr Arweinydd ei Gynllun Dirprwyo ar gyfer Blwyddyn 2022-2023 y Cyngor, lle cytunwyd y bydd y Grŵp Llywio bellach yn gweithredu fel Is-bwyllgor y Cabinet ar faterion y Gymraeg, ac o ganlyniad i hynny bydd aelodaeth yr Is-bwyllgor yn cael ei diwygio i gynnwys Aelodau o'r Cabinet gyda'r hawl i bleidleisio i benderfynu ar fater.
- 4.2 Mae'r rhaglen waith yn ddogfen hyblyg ar gyfer Blwyddyn 2023-24 y Cyngor, a hynny er mwyn rhoi cyfle i newid a diwygio'r ddogfen yn gyson. Mae'r Rhaglen Waith wedi'i chynnwys yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

- 4.3 Yn ystod y cyfnod sydd wedi'i amlinellu, bydd modd newid y rhaglen waith eto er mwyn cynnwys anghenion busnes.

5. BUSNES ARFAETHEDIG

- 5.1 Cynigir y bydd Is-bwyllgor y Cabinet ar faterion y Gymraeg yn cwrdd dwywaith yn ystod blwyddyn 2023-2024 y Cyngor. Bydd modd cynnal cyfarfodydd pellach yn unol â chais y Cadeirydd.
- 5.2 Bydd Is-bwyllgor y Cabinet ar faterion y Gymraeg yn parhau i fonitro Strategaeth 5 Mlynedd y Cyngor a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig.
- 5.3 Yn ogystal â hyn, er mwyn monitro gwaith hyrwyddo'r Gymraeg ym mhob un o wasanaethau'r Cyngor, bydd yr Is-bwyllgor yn derbyn y newyddion diweddaraf gan y meysydd gwasanaeth gwahanol lle bo angen. Bydd hyn yn rhoi cyfle i'r Is-bwyllgor weld yr effaith gadarnhaol y mae darparu gwasanaethau Cymraeg yn ei chael ar drigolion Rhondda Cynon Taf.

6. YMGYNGHORI / CYFRANNU

- 6.1 Mae'r rhaglen waith wedi cael ei llunio gan Uwch Arweinwyr y Cyngor a Chadeirydd Is-bwyllgor y Cabinet ar faterion y Gymraeg.

7. GOBLYGIADAU CYDRADDOLDEB AC AMRYWIAETH / DYLETSWYDD ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL

- 7.1 Does dim angen Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb oherwydd bod cynnwys yr adroddiad er gwybodaeth yn unig.

8. GOBLYGIADAU'R GYMRAEG

- 8.1 Does dim angen Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg oherwydd bod cynnwys yr adroddiad er gwybodaeth yn unig.

9. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 9.1 Does dim goblygiadau ariannol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad yma.

10. GOBLYGIAD CYFREITHIOL NEU DDEDDFWRIAETH A DRAFODWYD

- 10.1 Does dim goblygiadau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad yma.

11. CYSYLLTIADAU Â CHYNLLUN CORFFORAETHOL / BLAENORIAETHAU CORFFORAETHOL ERAILL Y CYNGOR

- 11.1 Mae'r Gymraeg yn thema drawstoriadol yn y Cynllun Corfforaethol ac yn effeithio ar yr holl flaenoriaethau corfforaethol gan fod angen i'r Cyngor gydymffurfio â'r Hysbysiad Cydymffurfio diwygiedig a gafodd ei gyhoeddi gan Gomisiynydd y Gymraeg ym mis Medi 2016.

12. CASGLIAD

- 12.1 Er mwyn chwarae ein rhan ni yn y weledigaeth genedlaethol o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050, mae Is-bwyllgor y Cabinet ar faterion y Gymraeg wedi sefydlu rhaglen waith gadarn i sicrhau dull Awdurdod-gyfan wrth ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg a gosod cyfeiriad strategol ar gyfer gweithredu'r ddeddfwriaeth.

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 1972

FEL SYDD WEDI'I DIWYGIO GAN

DDEDDF LLYWODRAETH LEOL (MYNEDIAD AT WYBODAETH) 1985

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF

IS-BWYLLGOR Y CABINET AR FATERION Y GYMRAEG

17 HYDREF 2023

**ADRODDIAD Y CYFARWYDDWR GWASANAETH – GWASANAETHAU
DEMOCRATAIDD A CHYFATHREBU.**